

Til lovforslag nr. L 148. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 1. april 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasiet m.v., lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. og lov om de erhvervsgymnasiale uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen

(Undervisning i udlandet)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. januar 2003 og var til 1. behandling den 5. februar 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 5. december 2002 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 155. Den 31. januar 2003 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som den har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget ønsker at styrke den internationale dimension i de gymnasiale uddannelser. Et udlandsophold kan bidrage til at styrke de faglige, kulturelle og personlige kompetencer hos den enkelte elev. Hensigten med lovforslaget kan Socialdemokratiet derfor fuldt ud støtte.

Imidlertid nødvendiggør lovforslaget en betydelig finansiering: Uddannelsesinstitutionen skal finansiere udvikling af undervisningen, tilsyn samt læreres (med)ophold – uden tilførsel af ekstra ressourcer. Eleverne skal selv finansiere alle udgifter til rejse, ophold og forplejning samt sygeforsikring og andre forsikringer.

Af undervisningsministerens svar på udvalgets spørgsmål fremgår det, at den i lovforslaget angivne ministerbemyndigelse til at lægge loft over elevens brugerbetaling ikke tænkes anvendt for at begrænse brugerbetalingen generelt eller i forhold til elever uden tilstrækkelige økonomiske muligheder for at deltage i udlandsophold. Det angives således, at loftet skal tjene til at »forhindre eksklusive arrangementer med et indhold, som ligger uden for hensigten med lovfor-

slaget.« At der ligeledes forventes, at forældrene træder til, fremgår også af undervisningsministerens svar på udvalgets spørgsmål. Forældrenes uddannelsesmæssige baggrund spiller i forvejen ind i forhold til overhovedet at vælge gymnasiet – og også i forhold til, hvordan man klarer sig dér. At grave denne grøft endnu dybere gennem yderligere deltagerbetaling er ikke socialdemokratisk politik.

Det er et alvorligt skråplan at opkræve en form for deltagerbetaling, der reelt afskærer de økonomisk svage stillede unge i at deltage i denne form for undervisning. Selv om Socialdemokratiet støtter intentionerne om internationalisering af de gymnasiale uddannelser, kan Socialdemokratiet ikke støtte dette lovforslag.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget kan godt støtte intentionen med, at behovet for internationalt samarbejde også skal give sig udslag i uddannelsesmæssig udveksling. Men for SF er det samtidig vigtigt, at det ikke påfører den enkelte elev urimelige udgifter, hvilket SF ikke mener er tilfældet med dette lovforslag. Tværtimod vil det for de unge, der måtte benytte sig af muligheden, betyde meget store udgifter.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at dette lovforslag handler om at give bedre muligheder for at tage dele af de gymnasiale uddannelser i udlandet. Det pakkes så ind i en større omgang sniksnak om internationalisering. Indholdet i lovforslaget handler om at fjerne de begrænsninger på de såkaldte internationale hold,

som blev lagt som led i finanslovaftalerne for 2001.

Disse aftaler handlede om at begrænse deltagerbetalingen for elever i de gymnasiale uddannelser – lave et loft over, hvor meget man kan komme til at betale osv.

Med dette lovforslag fastholdes, at eleverne har ret til gratis undervisning – til gengæld vil de skulle betale næsten alt andet.

Som Gymnasieskolernes Lærerforening ganske korrekt skriver i sit høringssvar, så er det helt centralt, at alle har ret til en uddannelse uden brugerbetaling. Og med dette lovforslag er der en klar risiko for, at prisen langt vil overstige, hvad unge uden velstillede forældre kan betale.

Spørgsmålet er så, om man i internationaliseringens hellige navn vil acceptere de sociale og økonomiske forskelle i uddannelsessystemet, som deltagerbetaling skaber.

Hvis regeringen insisterer på at gennemføre dette lovforslag, så vil det være rimeligt, hvis regeringen samtidig fastsætter et fortsat lavt loft over elevernes brugerbetaling.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)

Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)

Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KRF) Carsten Hansen (S) Frank Jensen (S)

Nicolai Wammen (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)

Marianne Jelved (RV) nfmd. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 148

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Spm. 1 om kvalitetssikring af uddannelsesforløb i udlandet, til undervisningsministeren Spm. 2 om omkostninger for det enkelte gymnasium, til undervisningsministeren Spm. 3 om maksimumsbeløb for elevbetaling, til undervisningsministeren Spm. 4 om, hvordan elever kan forventes at betale 20-30.000 kr. pr. semester, til undervisningsministeren
5	Svar på spm. 1 om kvalitetssikring af uddannelsesforløb i udlandet, fra undervisningsministeren Svar på spm. 2 om omkostninger for det enkelte gymnasium, fra undervisningsministeren Svar på spm. 3 om maksimumsbeløb for elevbetaling, fra undervisningsministeren Svar på spm. 4 om, hvordan elever kan forventes at betale 20-30.000 kr. pr. semester, fra undervisningsministeren
6	1. udkast til betænkning